

A man with dark hair and a beard, wearing a grey long-sleeved polo shirt and blue jeans, stands on a green artificial turf area. He is smiling and holding a black tennis racket with a white grip. The background shows a golf course with trees and a clear blue sky. The text is positioned in the upper right quadrant of the image.

Een dubbelinterview met de beste tennisser en de beste golfer van Nederland. Robin Haase en Joost Luiten over hun ambities, imago, strijd tegen blessures, het respect voor Tiger Woods en Roger Federer en het uitblijven van meer Nederlandse golf- en tennistoppers.

IN HETZELFDE

SCHUITJE

STERN

25
JAAR

FIAT 500 CABRIO LOUNGE. STIJLVOL GENIETEN.

Stijl: de Fiat 500 Cabrio heeft het volop. Qua uitstraling, uiterlijk en uitrusting. Speciaal voor leden van de Nederlandse Golf Federatie biedt Stern deze fantastische Cabriolet aan voor € 269 per maand. Inclusief vrijwel alle autokosten, u hoeft alleen nog maar te tanken. En stijlvol te genieten.

Inclusief:

- + Motorrijtuigenbelasting
- + Verzekering
(WA, Casco en ongevallen inzittenden)
- + Onderhoud
- + Banden
- + SternMobility 24/7 pechhulp

Nú voor
€ 269 p.m.

Actie exclusief voor
leden van de NGF

De Fiat 500 Cabrio Lounge is voorzien van o.a.:

- 15-inch lichtmetalen velgen
- Bumpers en buitenspiegels (elektrisch verstelbaar) in carrosseriekleur
- Elektrische portieruitens vóór
- Airconditioning
- Cruise control met snelheidsbegrenzer
- Lederen stuurwiel met audio- en telefoonbedieningstoetsen
- Uconnect™ Radio LIVE met 5-inch scherm

I Kijk voor meer informatie op www.stern.nl/ngf of bel 0299 469 200.

T. (088) 292 60 00 | offerte@sternlease.nl | www.stern.nl

STERN | *mobility matters*

Aanbieding geldig t/m 30-09-2018. Het genoemde leasetarief is een vanaf prijs, inclusief BTW en is gebaseerd op een looptijd van 60 maanden en 10.000 km per jaar. De kilometermeerprijs is vastgesteld op € 0,09 per kilometer. Het maandbedrag is exclusief brandstofkosten en boetes. Fiscale wijzigingen voorbehouden. Getoonde model kan afwijken. Bij het afsluiten van het contract kan er een borg bij u in rekening worden gebracht. © 07-18

Joost Luiten en Robin Haase kwamen elkaar een jaar of vijf geleden tegen op het vliegveld van Wenen. De beste tennisser en de beste golfer van Nederland stonden bij een bagageband

op hun tassen te wachten. “Tot dat moment kende ik Robin alleen uit de media”, zegt Luiten op Golf-center Seve in Rotterdam. “Ik las natuurlijk ook over Joost maar we hadden elkaar nog nooit gesproken”, zegt Haase. “Na die ontmoeting in Wenen hielden we af en toe contact via WhatsApp.” Dat contact werd intensiever toen ze twee jaar geleden tijdens de Spelen in Rio de Janeiro een week lang een appartement deelden in het olympisch dorp. “In zo’n week leer je elkaar beter kennen”, aldus Luiten die in Rio naar de wedstrijden van Haase ging kijken. Haase liep op de olympische golfbaan langs de fairways mee met Luiten. “Als ik de kans krijg, vind ik het leuk bij Joost te kijken. Vorig jaar was ik in Dubai toen Joost daar speelde, heb ik een paar holes meegelopen. Als onze reisschema’s kruisen, eten we soms samen, heel relaxt allemaal want we verwachten niks van elkaar.”

Luiten: “Het moet echt zo uitkomen, je bent bij een toernooi toch vooral met je sport bezig. Maar als het een keer past, is het erg leuk. We begrijpen elkaar, weten hoe het is om als topsporter te leven en kunnen ervaringen uitwisselen.”

Haase: “We spreken elkaar niet iedere week, hoor. Ik volg Joost maar het is niet zo dat ik al zijn resultaten precies ken. Als hij wint valt het natuurlijk op en dan bel ik hem of stuur een WhatsAppje.”

Luiten: “Ik win zo weinig... Dus als het een keer gebeurt, valt het natuurlijk heel erg op!”

Haase: “Je wint in ieder geval vaker dan ik...”

Luiten (32) heeft zes toernooien gewonnen op de European Tour, Haase (31) won twee toernooien op de ATP Tour, beide keren in Kitzbühel. Al jarenlang zijn ze in Nederland met afstand de besten in hun sport.

Er breken niet of nauwelijks Nederlandse golf- of tennis-talenten door. Hoe komt dat volgens jullie?

Haase: “Het is vooral een mentale kwestie, denk ik. Er is zeker talent, maar veel Nederlandse tennissers durven er uiteindelijk niet echt voor te gaan. Ze zeggen wel dat ze keihard werken, er alles voor doen, maar in hun achterhoofd zit twijfel, angst om te falen, en dat zorgt ervoor dat ze net niet alles opzijzetten om de top te halen. Dat heb ik veel zien gebeuren.”

Luiten: “Dat herken ik. Talent is er ook in golf, maar het zelfvertrouwen

om er echt in te geloven, ontbreekt vaak in Nederland. Als je niet heel erg overtuigd bent van je kwaliteiten, ga je het niet redden in de top.”

Jullie hebben dat geloof in eigen kunnen altijd gehad?

Haase: “Ik wel.”

Luiten: “Zelfvertrouwen is altijd mijn sterkste punt geweest. Dat moet in je zitten, het is zinloos tegen iemand te zeggen dat-ie er anders in moet gaan staan. Het mentale aspect is volgens mij ook moeilijk aan te leren, zelfvertrouwen bouw je al op als je nog heel jong bent.”

Haase: “Een andere belangrijke reden dat er niet meer Nederlandse tennissers doorbreken, is het gebrek aan goede tennislerearen. Kinderen met talent worden vaak niet goed genoeg getraind. Als ze wat ouder zijn, ontbreekt dan een goede basis en die achterstand haal je bijna niet meer in.”

Luiten: “In golf hebben we hetzelfde probleem. Hoe kun je als golfleeraar een talent goed begeleiden als je

geen idee hebt van wat er tegenwoordig op topniveau wordt gevraagd? Mijn coach Phil (Allen, al jarenlang coach van Luiten) heeft zelf niet op het allerhoogste niveau gespeeld, maar hij is wel bij allerlei topcoaches langs geweest om van ze te leren, blijft cursussen volgen, is er vaak bij op de Tour en heeft kennis van de nieuwste ontwikkelingen.”

Haase: “Veel tennisleraren halen hun diploma, gaan lesgeven en stoppen met leren. Dat diploma moet het begin zijn. Je moet jezelf als leraar voortdurend blijven verbeteren, de sport staat ook niet stil. Het is net als met een arts, die na zijn opleiding ook cursussen moet blijven volgen en punten halen om zijn werk goed te kunnen doen. De KNLTB (tennisbond) zet daar nu gelukkig ook op in.”

Luiten: “Golfleraren of -coaches benaderen spelers vaak allemaal hetzelfde, dat werkt niet. Het moet veel individueler. Kijk naar de swings van alle topspelers, er is er niet één hetzelfde.”

Haase: “Ik weet weinig van golf, maar ik vergelijk de golfswing even met de service in tennis. Richard Krajicek had een geweldige service. Maar niemand serveert zoals Richard. Sterker, er zijn geen twee services in de wereld exact hetzelfde. Dat betekent dat de perfecte service niet bestaat, als tennisser moet je uitvinden wat voor jou de beste manier is.”

Luiten: “Een goede coach is heel belangrijk maar je moet veel dingen vooral ook zelf ontdekken. Phil geeft tijdens een training soms wel tien aanwijzingen, het is aan mij om te filteren, de dingen eruit pikken die voor mij werken en de rest negeren. Dat vermogen is ook een kwaliteit.”

Robin, jij traint af en toe met Roger Federer. Hoe is dat?

Haase: “Vorig jaar speelden we een trainingspartij in Shanghai. Ik was best goed maar Roger had zo’n dag dat alles lukte, echt extreem. Na weer een belachelijk mooi punt stond hij met zijn rug naar me toe en ik wist dat hij aan het lachen was. Ik praat

altijd Duits met hem (Haase heeft een Duitse vader) en riep: *Hörst du auf mit lachen!* We kunnen het heel goed vinden, Roger noemt mij een vriend. Ik leer veel van hem, maar hij vraagt mij ook dingen, is oprecht geïnteresseerd. Roger is een groot sportman die door veel mensen terecht op een voetstuk wordt geplaatst maar ik dol hem ook regelmatig en dat vindt hij alleen maar leuk. In een trainingspartij word ik soms vernederd, maar ik kan dan ook genieten van zijn spel want ik besef hoe speciaal het is.”

Luiten: “Dat is het respect dat je als topsporter voor een collega hebt. Als ik Rory McIlroy een driver zie slaan, weet ik hoe ongelooflijk goed dat is. Bepaalde jongens hebben gewoon extra kwaliteiten. Tiger in zijn toptijd, als je zelf op topniveau speelt snap je pas echt hoe bizar goed hij was. Sommig ballen die hij sloeg doet niemand hem na. Daarom is het respect van de spelers voor Tiger ook zo groot. Als Tiger de *players lounge* in komt, zie je iedereen kijken, wordt het stil. Dat gebeurt bij geen enkele andere speler.”

Haase: “Federer precies hetzelfde. Als Nadal binnenloopt, gebeurt er ook wel iets, maar bij Roger is het respect nog groter. Spelers stappen ook niet zomaar op hem af.”

De pers

Haase en Luiten spelen allebei al meer dan tien jaar op internationaal topniveau. Toch lijkt de beste golfer van ons land in de media en bij het grote publiek veel meer waardering te krijgen dan onze beste tennisser. Haase weet wel hoe dat komt. “Ik word vergeleken met Nederlandse tennissers die beter hebben gepresteerd, Tom Okker, Richard Krajicek, de generatie

“Nul boetes?! Dat kan echt niet Robin, daar moet je wat aan doen

Siemerink, Haarhuis. Toen ik net op de ATP Tour kwam, steeg ik op de wereldranglijst van 1000 naar 700 naar 400 en snel door naar 50. De verwachting was dat ik vervolgens zou doorstoten naar de top 20 maar dat gebeurde niet. In de ogen van veel mensen en zeker ook de media heb ik de belofte niet ingelost.”

Luiten: “Robin steeds vergelijken met zijn voorgangers is zinloos, het is ook appels en peren. Tennis is enorm veranderd, het niveau is nu veel hoger dan toen Krajicek Wimbledon won. Ik heb zes toernooien gewonnen op de Tour, wat zeker voor een Nederlandse golfer best

goed is. Maar als je Joost Luiten gaat vergelijken met Tiger Woods, stelt wat ik heb gepresteerd niets voor.”

Haase: “Bij mij is er trouwens wel een omslag gekomen, ik verbaas me er tegenwoordig soms over hoe positief er wordt geschreven. Die verandering komt ook door mijn gedrag, ik heb echt geprobeerd kritisch naar mezelf te kijken en dingen te veranderen.”

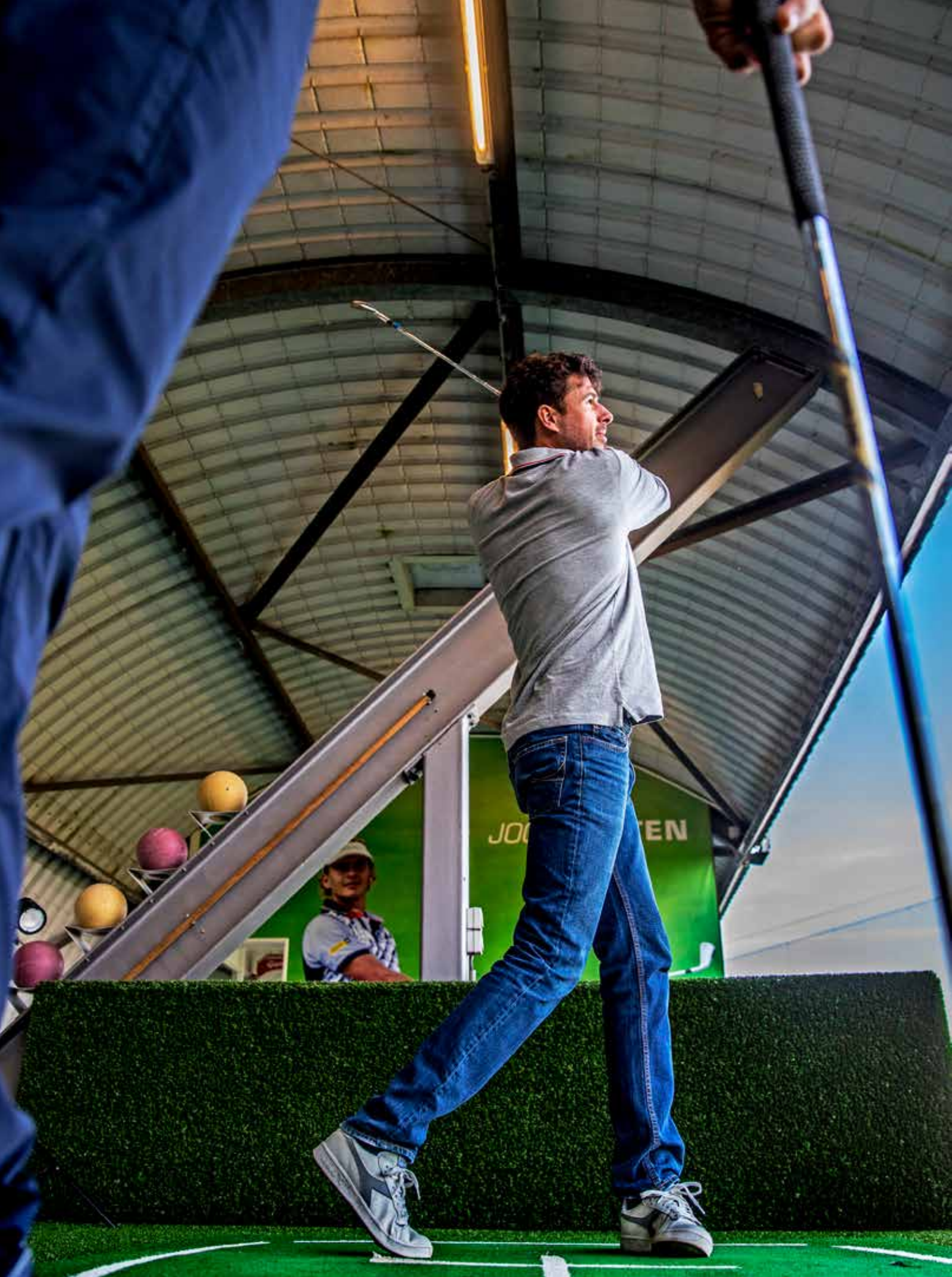
Luiten: “Ging je vroeger te veel in tegen de pers?”

Haase: “Soms wel. Ik kreeg vaak dezelfde voorspelbare vragen of ik werd een bepaalde hoek in gedreven. Krijg je een vraag, geef je

eerlijk antwoord. Maar dat bevalt de journalist niet dus stelt hij de vraag net even anders in de hoop het antwoord te krijgen wat hij wél wil horen. Dan denk ik: *schrijf een column, kun je schrijven over mij wat je wilt, heb ik totaal geen moeite mee, maar ga mijn tijd niet verdoen.* Ik liet mijn ergernis dan wel eens blijken.”

Luiten: “Heb je daardoor veel gedoe met de pers gehad?”

Haase: “In een bepaalde periode wel. Schreeuwen, mijn emoties uiten op de baan, deed mijn imago ook geen goed. Toen de prestaties wat minder werden, begon het afkraken in de pers.” ▶

Luiten: “Je frustraties afreageren in de baan is niet altijd goed, maar het is ook menselijk. Ik heb al aardig wat boetes gehad op de Tour.”

Waar moeten we dan aan denken?

Luiten: “Een stuk of twintig, dertig boetes, alles bij elkaar toch wel duizenden euro’s.”

Hoeveel boetes heb jij gehad, Robin?

Haase: “Nul.”

Luiten: “Nul boetes?! Dat kan echt niet Robin, daar moet je wat aan doen.”

Haase: “Als je een racket breekt in een grandslamtoernooi, krijg je direct een boete, maar in de normale ATP-toernooien krijg je eerst een waarschuwing. Ik ben nooit verder gekomen dan waarschuwingen.”

Luiten: “Toen ik won in Wales (in 2014), sloeg ik mijn drive op de laatste hole ver naar rechts de diepe rommel in. Ik riep heel hard *fuck!* Dat was live op tv, knippen konden ze dus niet. Dan krijg je een boete. Ik laat me ook nu nog wel eens gaan, onlangs heb ik nog een putter gebroken in België. Daar komt dan veel kritiek op, maar soms moet de frustratie er gewoon uit. Ik probeer me wel meer in te houden. Je hebt met sponsors te maken, wilt geen slechte naam krijgen en je weet dat er vaak camera’s op je gericht staan. Onbewust ga je dan toch je gedrag aanpassen terwijl dat voor je spel misschien helemaal niet goed is.”

Haase: “Ik vierde op een bepaald moment belangrijke punten heel uitbundig, niet bewust, het kwam gewoon uit mezelf. Mijn toenmalige coach zei dat ik dat beter kon laten want het zou te veel energie kosten. De media gingen er ook negatief over

“

Ik durf emoties nu weer meer te tonen, maar nog steeds worstel ik ermee

schrijven en ik liet me beïnvloeden, ging met de handrem erop spelen. Maar ik krijg juist energie van een punt vieren, *come on!* roepen, een keer een racket op de grond gooien, dat heb ik nodig om tot mijn beste tennis te komen. Ik durf emoties nu weer meer te tonen, maar nog steeds worstel ik er af en toe mee.”

Luiten: “Ik heb geleerd me weinig aan te trekken van van anderen. Ik krijg soms e-mails waarin ik compleet word afgezeked, *Joost Luiten je bent een ongelooflijke prutser die er niets van kan, een schande voor de golfsport.* Ik moet daar vooral om lachen.”

Haase: “De beste reactie op dat soort berichten is *dank voor je support.*”

Luiten: “Ja. Ik geef vaak een duimpje omhoog, zijn ze uitgeluld.”

Haase: “Maar zoals ik eerder zei, sinds een jaar of anderhalf krijg ik vooral positieve reacties, ook in de pers. Ik denk dat de waardering groeit omdat ik het als enige Nederlandse tennisser al best lang volhoud op topniveau.”

Luiten: “Nederland is een klein land en tennis en golf zijn wereldsporten. Om je te handhaven op topniveau is niet zo makkelijk, misschien dat mensen dat gaan inzien.”

Jullie reizen al jaren van toernooi naar toernooi, zijn weinig thuis, hoe lang willen jullie nog door?

Haase: “Toptennis is vaak een eenzaam bestaan, maar voorlopig

heb ik het er allemaal nog voor over want het is het mooiste wat er is. Als mijn lichaam het volhoudt, wil ik nog wel een jaar of vier, vijf door.”

Luiten: “Weg zijn van huis is niet altijd leuk, maar daar heb ik niet zo veel moeite mee. Als ik twee weken thuis zit, heb ik meestal weer zin om toernooien te spelen. Wat ik veel zwaarder vind is het omgaan met blessures. Nu weer die pols. Gelukkig is de operatie (eind juli) goed gegaan en ziet het er heel positief uit voor de langere termijn, maar ik heb helaas geen goed lichaam voor topgolf. Door een chronische slijmbeursontsteking kan ik minder trainingsuren maken dan ik zou willen, moet heel erg op mijn arbeid-rustverhouding letten. Iedere dag ben ik met mijn lichaam bezig, dat vind ik mentaal ontzettend zwaar.”

Haase: “Ik heb helaas ook niet het ideale topsportlichaam, heb al jaren een slechte knie en mijn heupen en pols vragen iedere dag om extra aandacht. Spiermassa aanmaken is voor mij ook moeilijk. Anderen kijken een paar keer naar gewichten en hebben er een paar kilo bij, ik moet daar ontzettend hard voor werken. Ik heb gelukkig wel een goed uithoudingsvermogen en ben met 1,90 meter lang genoeg. De trend is dat toptennissers steeds langer worden, met 1,75 meter kom je bijna niet meer weg.”

Luiten: “Ik was liever een paar centimeter langer geweest, niet ▶

1,76 meter, maar meer richting de 1,85 meter. Dan kun je makkelijker snelheid genereren, ten opzichte van de echte longhitters geef ik eigenlijk net te veel meters toe.”

Federer is 37 jaar, Nadal 32 en Djokovic 31. De trend is dat spelers het langer volhouden aan de top terwijl je altijd hoort dat de sport fysiek veel zwaarder is geworden.

Haase: “Dat is ook zo maar tennisers zijn veel professioneler met hun sport bezig. Toen ik een jaar of twaalf terug op het circuit kwam, hingen spelers ’s avonds rokend aan de bar met een biertje in hun hand. Nu zitten ze in het krachthok. Tennisers leven veel gezonder, reizen met een conditietrainer. Ik doe dat ook, als je mee wilt met de top, moet je wel.”

Luiten: “Bij ons op de Tour zijn nog wel bepaalde jongens die regelmatig alcohol drinken maar die winnen doorgaans geen toernooien. Heel de nacht aan de bar hangen zoals vroeger wel gebeurde, daar kom je niet meer mee weg. Tiger heeft de sport ook in dat opzicht veranderd. Hij was de eerste echte atleet in golf en anderen zijn hem gaan nadoen. Toch worden carrières in golf eerder korter dan langer nu het steeds meer een *powergame* is geworden.”

Haase: “Federer speelt een beperkt aantal toernooien, dat is ook een reden dat hij nog steeds zo fit is. Ik kan me dat niet permitteren, moet veel spelen om mijn ranking te behouden en geld te verdienen.”

Luiten: “Ik neem me ieder jaar voor minder toernooien te spelen maar het komt er nooit van. Een kans om kwalificatie af te dwingen voor de Masters of een ander groot toernooi laat je niet liggen.”

Haase: “Bij mij precies zo. Toch dat ene toernooi maar toevoegen want met een goed resultaat kan ik misschien stijgen naar plek 32 op de wereldranglijst en dat betekent automatisch plaatsing in de grandslams. Zo blijf je bezig. Met de Davis Cup erbij kom ik gauw uit op dertig toernooiweken.”

Luiten: “Ik vind het leuk om veel toernooien te spelen, maar het is wel belastend.”

Wat zijn jullie doelen?

Haase: “Ik was 33ste van de wereld, dat wil ik nog een keer verbeteren.”

Luiten: “Top 25 van de wereld is een

doel voor de komende jaren. Ik ben nummer 28 geweest, dat geeft aan dat het mogelijk is. Ik moet dan wel beter presteren in de grote toernooien.”

Haase: “Hoe hoger je staat op de wereldranglijst, hoe gunstiger je loting in de grote toernooien. Als dan een keer een wereldtopper in jouw kant van het schema vroeg wordt uitgeschakeld, krijg je op papier makkelijkere tegenstanders. Het moet soms ook meezitten.”

Luiten: “Ik heb vijfde gestaan in het US Open na drie dagen, top tien na twee dagen in het Brits Open, ook in de majors kan ik een keer meedoen om de overwinning, als alles samenvalt.”

Golf experimenteert met snellere spelvormen, tennis ook. Een goede ontwikkeling?

Luiten: “Om aantrekkelijk te blijven,

“

Ook in de majors kan ik een keer meedoen om de overwinning, als alles samenvalt

zeker bij jonge mensen, moeten we toe naar korter en sneller. Rondjes van vijf, zes uur, dat past niet meer in deze tijd. De grote toernooien moet je zo laten, bij andere toernooien ben ik groot voorstander van snellere spelvormen.”

Haase: “Tennis heeft vooral behoefte aan meer entertainment. Meer show tijdens pauzes tussen de games met muziek, geef leuke dingen weg, vermaak het publiek. Ik ben ook voorstander om het inslaan af te schaffen. Het is bewezen dat tv-kijkers afhaken omdat het zo lang duurt voor het eerste punt wordt gespeeld.”

Er zijn flink wat overeenkomsten in jullie carrières maar ook een paar grote verschillen: Career money: Joost Luiten ruim tien miljoen euro, Robin Haase ruim vijf miljoen euro...

Luiten: “Dat is een aardig verschil maar Robin kan me de komende jaren nog inhalen, natuurlijk. Ik denk dat er in golf in de breedte wel meer te verdienen valt dan in tennis.”

Haase: “Een jaar of vijf terug las ik dat er in tennis dertig spelers een miljoen dollar of meer in een jaar hadden verdiend, en in golf, met die diverse Tours, 330 spelers. Dat verschil zal nu niet kleiner zijn. In golf zit, zeker in de VS, veel meer geld.”

Luiten: “De top 250 van de wereld in golf kan er heel goed van leven.”

Haase: “De nummer 250 in tennis verdient nauwelijks iets.”

Joost heeft al jaren diverse mooie sponsors. Robin jij vertelde onlangs in een interview dat je nauwelijks een sponsor kunt vinden. Hoe is dat mogelijk?

Haase: “Ik krijg van een bedrijf een auto, wat geld van een kledingmerk

“ Aan het einde van dit jaar ga ik mijn eerste serieuze golfset kopen, dan hoop ik ook wat vaker te spelen

en dat is het. De rackets waarmee ik speel, hoef ik niet zelf te kopen maar er staat geen financiële vergoeding tegenover. In tennis gaat bijna al het sponsorgeld naar de wereldtoppers.”

Luiten: “De kracht van golf is dat ik met sponsors en hun relaties leuk een rondje kan spelen. Dat de sponsorlogo’s in beeld komen is mooi, maar voor de meeste sponsors zit er veel meer waarde in dat samen spelen.

Robin die met amateurs gaat tennissen is een stuk minder leuk, denk ik.”

Haase: “Wij hebben geen handicapstelsel en je speelt tegen elkaar, dat is inderdaad heel anders dan samen de baan in met golf. Ik heb in het verleden wel goede sponsors gehad, maar nu is er geen belangstelling. Ik ben gestopt met actief zoeken, concentreer me liever op het spelen.”

Luiten: “Ik heb het geluk dat ik de enige Nederlander ben op de European Tour, een bedrijf dat iets wil in golf komt snel bij mij uit. Chris Wood, een vriend van mij en een Ryder Cup-speler, vindt nauwelijks een sponsor omdat er veel Engelsen zijn op het hoogste niveau.”

Joost is al financieel onafhankelijk, ga jij dat ook redden Robin?

Luiten: “Hoho, hoezo financieel onafhankelijk, ik heb ook veel onkosten hoor...”

Haase: “Als ik nog een paar jaar zo doorga, moet dat wel goed komen, zeker als ik verstandig blijf investeren.”

In 2020 zijn de Olympische Spelen in Tokyo. Kijken jullie er naar uit?

Luiten: “Ik verwacht er veel meer van dan twee jaar terug in Rio, toen was er bij ons nauwelijks publiek. In Japan zijn ze golfgek, dus er zal meer sfeer zijn. En ik ben nog nooit in Japan geweest, daar kijk ik naar uit. Als ze het format nu zo wijzigen dat het meer een landenwedstrijd wordt, dan kan het echt leuk worden.”

Haase: “Ja, bij de Spelen wil je het gevoel hebben dat je voor je land uitkomt, dat mis ik nu ook in het tennistoernooi. Andere sporters leven vier jaar naar de Spelen toe, voor ons is dat heel anders. Ik vond het in Rio vooral leuk om naar andere sporters te gaan kijken.”

Tot slot, hoe golft Robin Haase en hoe tennist Joost Luiten?

Haase: “Ik golf heel weinig, een paar keer per jaar maar, meestal tijdens toernooien in Amerika. Ik vind het wel heel leuk. Aan het einde van dit jaar ga ik mijn eerste serieuze golfset kopen, laat ik clubs op maat maken, dan hoop ik ook wat vaker te gaan spelen.”

Luiten: “Ik heb in het verleden regelmatig getennist, maar nu trek ik het niet meer vanwege die slijmbeursontsteking in mijn schouder. Ik vind het ook te riskant, voor je het weet verzwik je een enkel of erger. Skiën doe ik om die reden ook niet meer. Ik moet sowieso zuinig zijn op dat lichaam van mij.”